

Universitets- och
högskolerådet

Universitets- och högskolerådet
Sveriges universitets- och högskoleförbund

Kartläggning av lärosätenas insatser kopplade till flyktingar och nyanlända

Innehållsförteckning

Kartläggning av lärosätenas insatser i flyktingfrågan	2
Lärosätenas svar på enkäten	3
Tabeller med lärosätenas svar per fråga	9
Arbetsförmedlingens insatser i etableringen av nyanlända	16
Etableringen	16
Snabbspår	17
Regeringens satsningar på praktikplatser i staten.....	18
Regeringens satsningar på kompletterade utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning	18
Övrigt.....	19
Onlinekurser i svenska för nyanlända	19

Kartläggning av lärosätenas insatser i flyktingfrågan

FÖRORD

SUHF har inom ramen för sin arbetsgrupp för flyktingfrågor tagit initiativ till att gå ut med en enkät för att fånga in lärosätenas insatser kopplade till flyktingar och nyanlända. Universitets- och högskolerådet (UHR), som är representerade i gruppen, åtog sig att utföra uppdraget.

Syftet med enkäten är att visa på en del av alla de insatser enskilda lärosäten gör för att bidra med lösningar för flyktingar och nyanlända. Universitet och högskolors grundutbildning och kompletterande utbildningar av olika slag underlättar etablering, integration och introduktion på den svenska arbetsmarknaden. Forskning bidrar till kunskap och förståelse och främjar att effektiva insatser görs. I alla lärosätens uppdrag ligger ett stort ansvar för breddat deltagande och allas likvärdiga möjligheter.

Arbetsgruppen roll ska vara att sprida kunskap, påverka beslutsfattare och driva på för förnyelse och utveckling. Arbetet har fokus på den rådande situationen men ska ändå vara sådant att det bidrar till långsiktiga hållbara processer för att öka inkludering och möjligheter till validering och kompletterande utbildning för akademiker med utländsk utbildning.¹

Enkäten skickades ut den 13 september, till de kontaktpersoner SUHF:s arbetsgrupp för flyktingfrågor har på lärosätena. Enkäten gick ut till totalt 30 lärosäten av vilka 27 svarade. Resultatet redovisas dels i samlad form för hela svarandegruppen, dels uppdelat per lärosäte.

Rapporten inleds med en redovisning av lärosätenas svar. Därpå följer en beskrivning av insatser bedrivna av Arbetsförmedlingen samt statistik över antal inskrivna i etableringsuppdraget. Regeringens satsningar med anknytning till målgruppen följer därefter.

Ytterligare en bilaga finns i PDF-format, där lärosätenas fullständiga svar presenteras, uppdelat per lärosäte. Du hittar bilagan på Universitets- och högskolerådets webbplats: www.uhr.se.

Cecilia Christersson

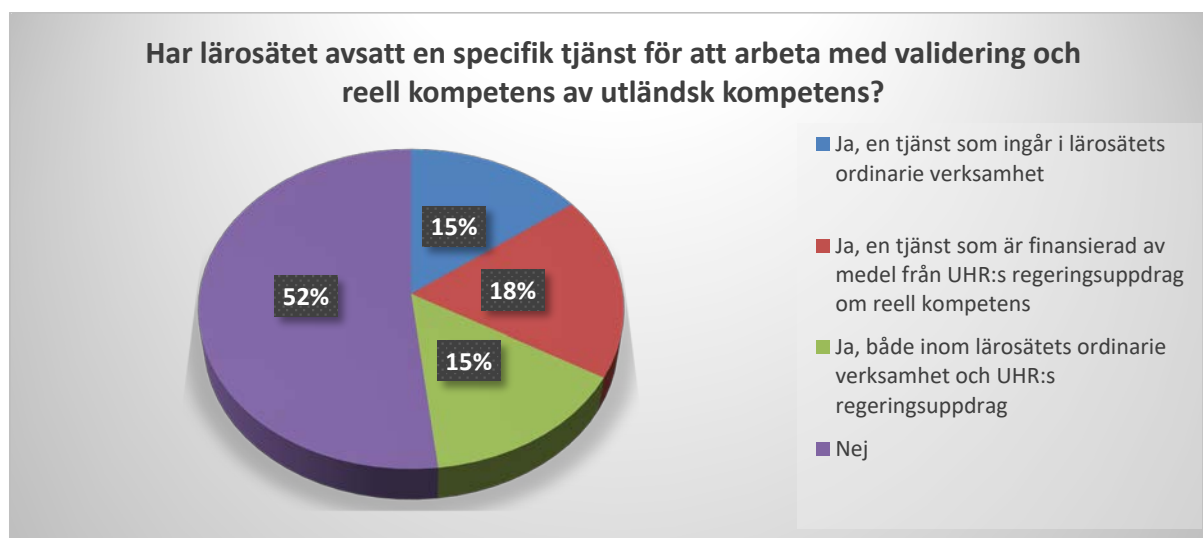
Ordförande i SUHF:s arbetsgrupp för flyktingfrågor

¹ www.suhf.se/arbetsgrupp/arbetsgruppen-for-flyktingfragor

Lärosätenas svar på enkäten

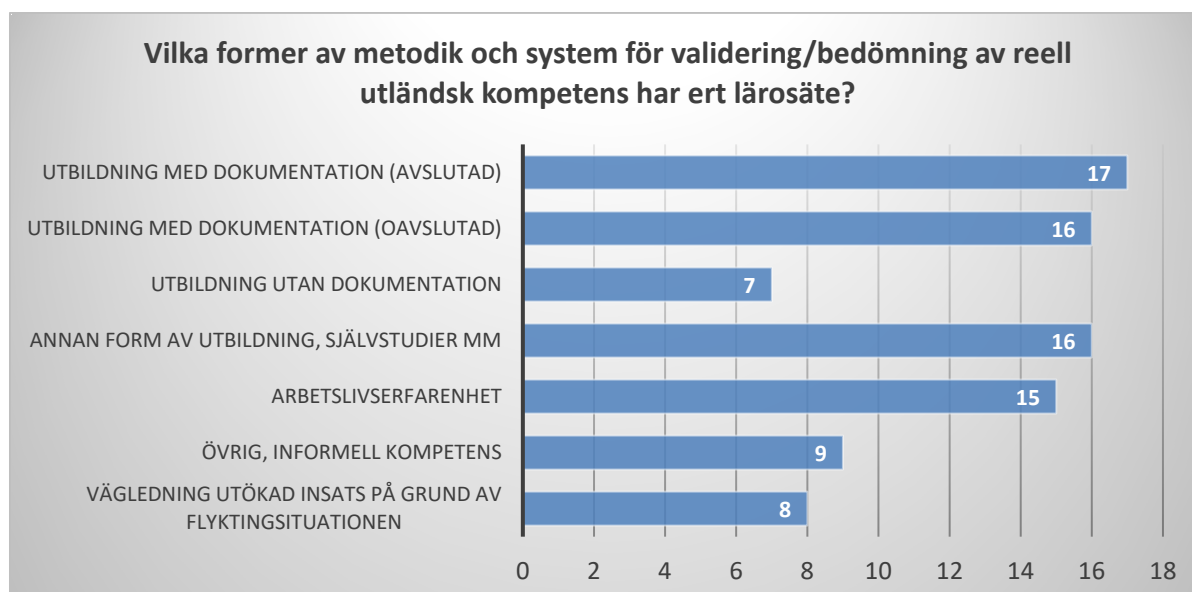
Av de 27 svarande angav 13 lärosäten (48 %) att de hade en specifik tjänst avsatt för att arbeta med validering och reell kompetens. Omfattningen av tjänsten varierade från 5 % till 100 % av en heltid. Några lärosäten angav också att de planerar att inrätta en tjänst. Fyra av lärosätena angav att de hade en tjänst som finansierades både av egna medel och av medel från UHR:s regeringsuppdrag om reell kompetens.

Figur 1, Har lärosätet avsatt en specifik tjänst för att arbeta med validering och reell kompetens av utländsk kompetens?

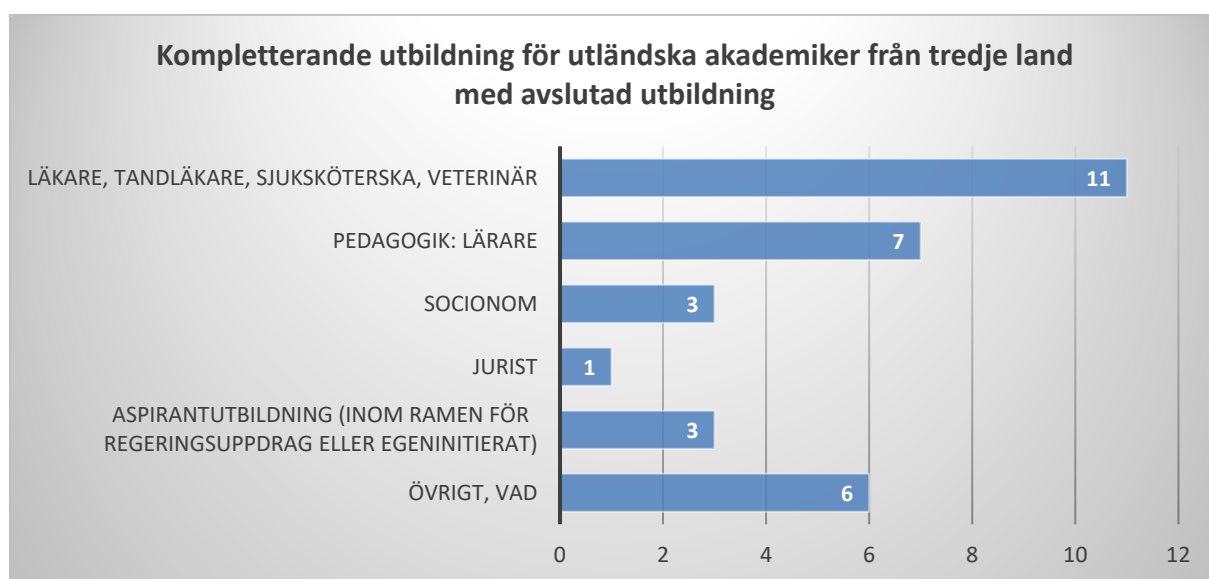
Majoriteten av de lärosäten som har svarat (56-64 %) har en metodik och ett system för hur de arbetar med avslutad och oavslutad utbildning där dokumentation finns, samt för annan form av utbildning och arbetslivserfarenhet. Något färre av de svarande (26-33 %) anger att de har uppbyggda system för hur de arbetar med utbildning där dokumentation saknas samt övrig, informell kompetens. Åtta lärosäten anger att de i någon form har en utökad satsning på vägledning på grund av flyktingsituationen. I den utökade satsningen ingår ofta samverkan med exempelvis Arbetsförmedlingen och asylboenden.

Figur 2, Vilka former av metodik och system för validering/bedömning av reell utländsk kompetens har ert lärosäte?

Vad gäller lärosätenas insatser inom kompletterande utbildningar (riktade mot personer med utländska utbildningar, avslutade med examen), så sker de flesta inom redan befintliga satsningar sedan flera år, exempelvis lärare inom ramen för utländska lärares vidareutbildning (ULV), kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) och vidareutbildning av lärare (VAL), samt för olika hälso- och sjukvårdsyrken som ett led i Socialstyrelsens legitimationsprocess. Utbildningarna i övrigt är kopplade till regeringens aktuella satsning på kompletterande utbildningar för utländska akademiker på grund av flyktingsituationen, se längre fram. Dock har regeringen utökat sin satsning och inbegripet fler yrkesinriktningar efter det att enkäten besvarades, så den samlade bilden skiljer sig åt från svarstillfället. Flera lärosäten har dock angivet i sina fritextsvar att ansökan om att få bedriva utbildning är inlämnad till regeringen och att man inväntar besked.

Figur 3, Kompletterande utbildning för utländska akademiker från tredje land med avslutad utbildning

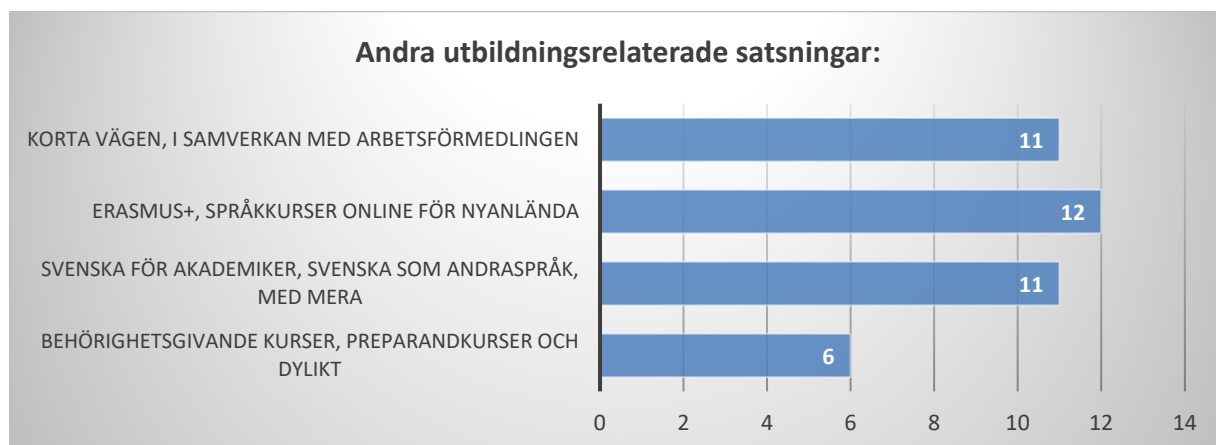
Lärosätenas medverkan i Arbetsförmedlingens satsning på så kallade snabbspår styrs av regeringens arbetsmarknadspolitiska inriktning, och inom vilka områden det råder arbetskraftsbrist. Insatsen består av speciellt framtagna kurser kopplade till aktuell yrkesutövning, motsvarande längst 6 månaders heltidsstudier enligt §12 i förordningen om arbetsmarknadspolitiska program (2000:634). Vid vissa lärosäten sker utbildningen i samverkan med Korta vägen, och kurserna kombineras med yrkessvenska och praktik bland annat. Under rubriken Övrigt ingår bland annat ytterligare yrkessvenska samt regionala samverkansprojekt.

Figur 4, Snabbspår - samverkan med Arbetsförmedlingens satsning på snabbspår inom olika yrkesutbildningar

Vad gäller andra utbildningsrelaterade satsningar så sker det ett flertal sådana, varav flertalet handlar om studier i svenska.

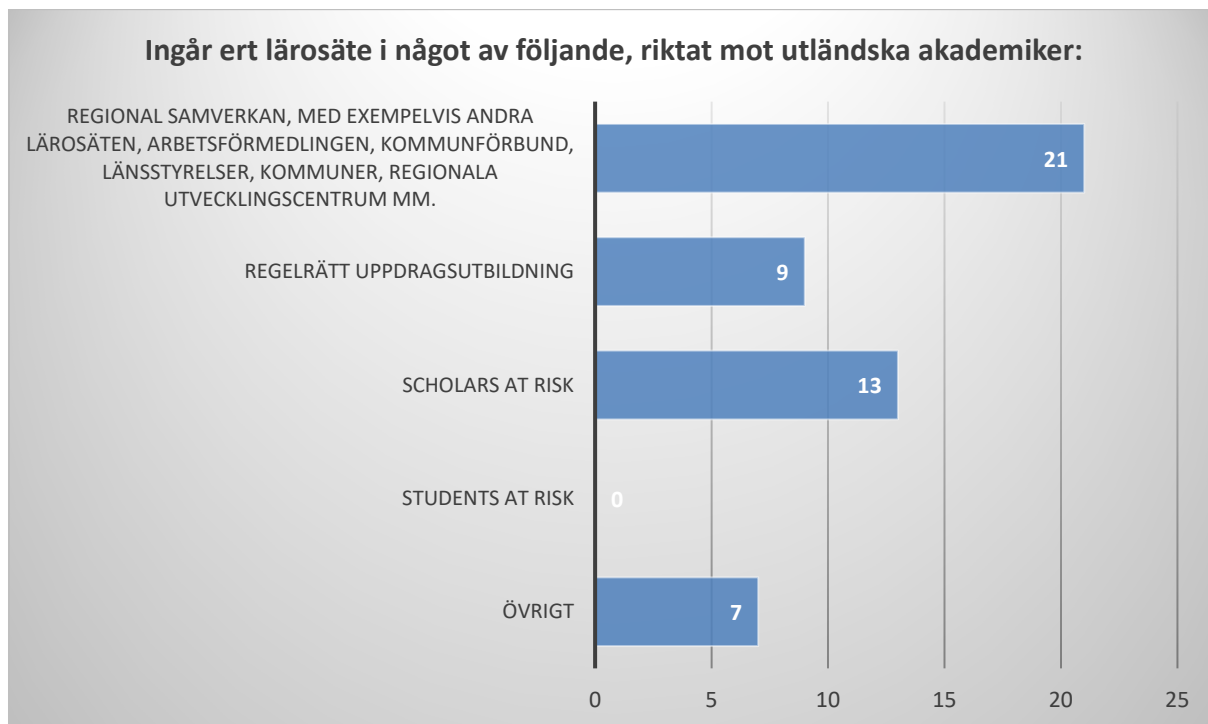
Figur 5, Andra utbildningsrelaterade satsningar

Inom framförallt regional samverkan sker en hel del aktiviteter, 21 lärosäten anger att det bedriver någon form av samverkan. Det kan handla om allt från mottagande och etablering, regionens kompetensförsörjning, utveckling av valideringsmetoder, utökad vägledning och, för att lyfta fram en regional samverkansform, i Stockholms län, samverkan kring så kallade sfx-utbildningar². Ett exempel på uppdragsutbildning riktar sig till redan yrkesverksamma som arbetar med ensamkommande barn och ungdom, andra om de så kallade snabbspåren. Under rubriken Övrigt finns bland annat utveckling av nätutbildningar (så kallade MOOCs), handledarutbildning riktad mot arbetsplatser, anlitanade av nyanlända som gästföreläsare med mera.

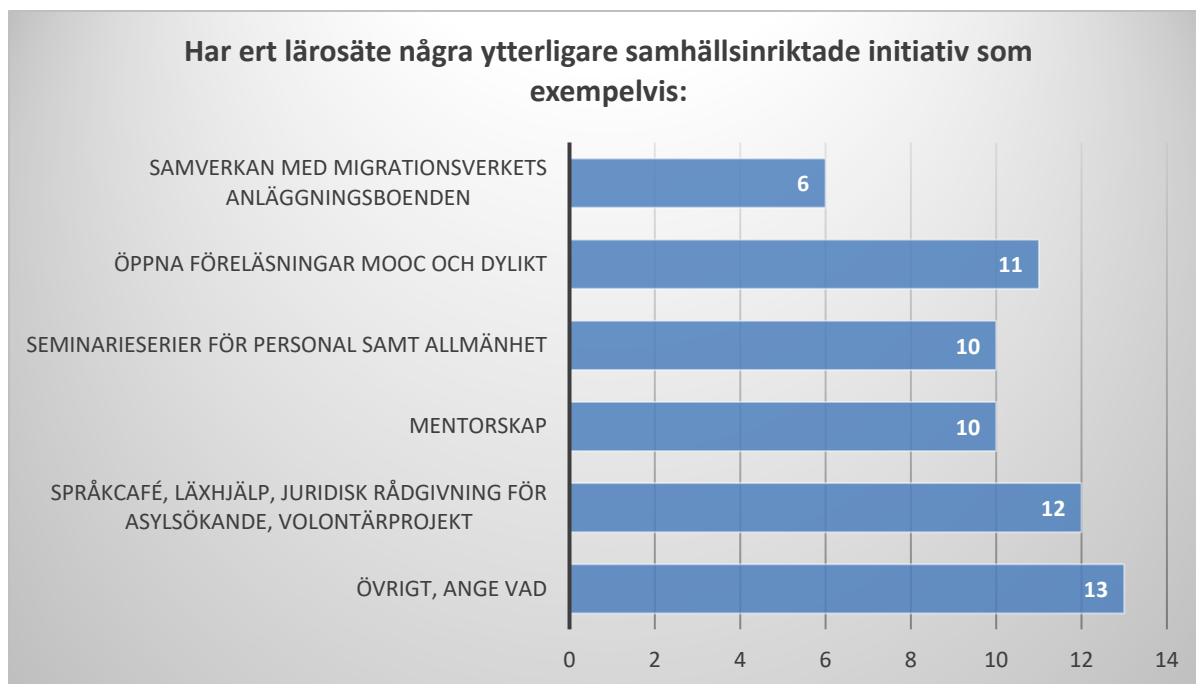
² SFX, svenska för yrkesutbildade, kombinerat med en möjlighet att lära sig hur arbetsmarknaden och ens yrke fungerar i Sverige. Syftet är att förkorta tiden till arbete eller företagande. På vissa Sfx-utbildningar erbjuds praktik på en arbetsplats och chans att komplettera utbildningen på högskola eller gymnasium.

Figur 6, Ingår ert lärosäte i något av följande, riktat mot utländska akademiker?

Inom ytterligare initiativ i tabellen nedan ryms ett antal olika aktiviteter. Under rubriken Övrigt återges bland annat exempel på öppna föreläsningar, information riktad till nyanlända gymnasieelever och integration genom olika idrotts- och sportaktiviteter samt studentverksamhet för ensamkommande flyktingbarn, för att nämna några.

Figur 7, Har ert lärosäte några ytterligare samhällsinriktade initiativ som exempelvis:

På den sista frågan i enkäten, *Har ert lärosäte identifierat författningar (lagar, förordningar, föreskrifter) som utgör ett hinder för er att arbeta med målgruppen, i så fall vilka?*, har 11 av 27 lärosäten svarat. Sammanfattningsvis skulle man kunna gruppera svaren enligt följande.

Tillträde och behörighet

- Språket, det vill säga krav på motsvarande Sve 3 för behörighet, oavsett det behövs för de aktuella studierna eller inte
- Tillträdeutredningen tar fram nya förslag gällande tillträde t ex hinder för nyanlända i form av meritvärden.
- Ett problem i HF 6 kap. § 6 samt § 7, en students rätt till tillgodoräknande av annan högskoleutbildning, annan utbildning alt yrkeserfarenhet utesluter den informella kompetensen.
- Möjlighet för riktad antagning för målgrupp saknas.

Studieavgifter tredjeland

- Högskoleförordningen 2010:543, studieavgifter för tredjelandsmedborgare utgör ett hinder för att kunna välkomna asylsökande till utbildning.
- Högskoleförordningen - Asylsökandes rätt till att ta del av högskoleutbildning avgiftsfritt
- Studieavgifter
- Osäkerhet kring många insatser riktade mot asylsökande pga. avgiftsförordningen

Validering och reell kompetens

- Högskoleförordningen - förordningsförändring kring begreppet validering kommer troligen att krävas framöver för att ge arbetet legitimitet inom universitetet.
- Valideringsprocess kan ej påbörjas innan antagning
- Valideringsprocess inte tillräckligt prövad
- Otydligt regelverk för reell kompetens

Resursbrist, uppdragsutbildning, övrig finansieringsform

- Saknas resurser att ge riktade preparandkurser
- Resurser till utbildning
- Uppdragsutbildningsförordningen (SFS 2002:760) tillåter inte att personer som inte är anställda av en juridisk person får delta i uppdragsutbildning även om annan betalar.
- Begränsande skrivningar kring vilka organisationer som får finansiera utbildningsinsatserna.
- Även grundutbildningsanslaget snävt formulerat.
- Begränsningar i uppdragsutbildning för privata aktörer.

Uppehållstillstånd

- Tillfälliga uppehållstillstånd inbjuder inte till utbildning
- Tillfälliga uppehållstillstånd
- Krav på snabb etablering i arbete vid tillfälliga uppehållstillstånd kan försvåra lärosätenas arbete med nyanlända.

Övrigt

- Lagen om offentlig upphandling som omöjliggör effektiv lokal upphandling av utbildningsinsatser från AF³
- Forskare på flykt - möjlighet att affilieras till ett lärosäte
Borde få komplettera visst mått av ämnesstudier inom KPU.

³ Sedan februari 2016 har Arbetsförmedlingen möjlighet att ingå överenskommelser med statliga lärosäten om arbetsmarknadsutbildning enligt §12 i förordning om arbetsmarknadspolitiska program (2000:634).

Tabeller med lärosätenas svar per fråga

Tabell 1

Har lärosätet avsatt en specifik tjänst för att arbeta med validering och reell kompetens av utländsk kompetens?				
Lärosätetsnamn	Ja, en tjänst finansierad av medel från UHR:s regeringsuppdrag om reell kompetens	Ja, en tjänst som ingår i lärosätets ordinarie verksamhet	Andel av heltids-tjänst	Nej
Blekinge tekniska högskola				X
Chalmers				X
Försvarshögskolan				X
Göteborgs universitet	X		50%	
Handelshögskolan i Stockholm				X
Högskolan Dalarna	X		i.u.	
Högskolan i Borås		X	40%	
Högskolan i Gävle				X
Högskolan i Halmstad				X
Högskolan i Jönköping	X	X	35% (100%)	
Högskolan i Kristianstad				X
Högskolan Väst	X	X	i.u.	
Karolinska Institutet	X		40%	
Konstfack				X
KTH		X	45%	
Linköpings universitet				X
Linnéuniversitetet	X	X	100%	
Luleå tekniska universitet	X		50%	
Lunds universitet				X
Malmö högskola	X	X	100%	
Mittuniversitetet		X	i.u.	
Mälardalens högskola				X
Stockholms konstnärliga högskola		X	5%	
Stockholms universitet				X
Södertörns högskola				X
Umeå universitet	X		50%	
Örebro universitet				X

Tabell 2

Vilka former av metodik och system för validering/bedömning av reell utländsk kompetens har ert lärosäte?							
Lärosätesnamn	Utbildning med dokumentation (avslutad)	Utbildning med dokumentation (oavslutad)	Utbildning utan dokumentation	Reell kompetens annan än reguljär utbildning			
				Annan form av utbildning, självstudier mm	Arbetslivs- erfarenhet	Övrig, informell kompetens	Vägledning utökad insats på grund av flyktingsituationen
Blekinge tekniska högskola							
Chalmers	X	X	X	X	X		X
Försvarshögskolan	X	X		X	X		
Göteborgs universitet	X	X					X
Handelshögskolan i Stockholm							
Högskolan Dalarna	X	X		X	X		
Högskolan i Borås	X	X	X	X	X	X	X
Högskolan i Gävle							
Högskolan i Halmstad							
Högskolan i Jönköping		X					
Högskolan i Kristianstad	X	X	X	X	X	X	
Högskolan Väst	X	X		X	X	X	X
Karolinska Institutet	X	X		X	X		
Konstfack							
KTH	X			X			
Linköpings universitet	X	X		X	X	X	X
Linnéuniversitetet	X	X	X	X	X	X	X
Luleå tekniska universitet				X	X		
Lunds universitet	X			X	X	X	
Malmö högskola	X	X	X	X	X	X	X
Mittuniversitetet							
Mälardalens högskola	X	X	X	X	X	X	
Stockholms konstnärliga högskola	X	X	X	X	X	X	
Stockholms universitet	X	X					X
Södertörns högskola	X	X		X	X		
Umeå universitet							
Örebro universitet							

Tabell 3

Deltar ert lärosäte i kompletterande utbildning för utländska akademiker från tredje land med avslutad utbildning, som kan vara:						
Lärosätetsnamn	Läkare, tandläkare, sjuksköterska, veterinär	Lärare	Socionom	Jurist	Aspirantutbildning (inom ramen för regeringsuppdrag eller egeninitierat)	Övrigt
Blekinge tekniska högskola	X					X
Chalmers						
Försvarshögskolan						
Göteborgs universitet	X	X		X		X
Handelshögskolan i Stockholm						
Högskolan Dalarna						
Högskolan i Borås					X	
Högskolan i Gävle	X		X			
Högskolan i Halmstad	X	X				
Högskolan i Jönköping						
Högskolan i Kristianstad						
Högskolan Väst						
Karolinska Institutet	X					
Konstfack						
KTH		X				
Linköpings universitet	X				X	
Linnéuniversitetet	X					X
Luleå tekniska universitet						
Lunds universitet	X					
Malmö högskola	X	X	X		X	
Mittuniversitetet						
Mälardalens högskola						X
Stockholms konstnärliga högskola						
Stockholms universitet		X				X
Södertörns högskola	X					
Umeå universitet	X	X	X			X
Örebro universitet		X				

Tabell 4

Deltar ert lärosäte i samverkan med Arbetsförmedlingens satsning på snabbspår inom olika yrkesutbildningar?							
Lärosätetsnamn	Lärare	Vård: läkare, apotekare	Socialt arbete	Samhällsvetare	Utbildning	Praktikplatser	Övrigt
Blekinge tekniska högskola							
Chalmers						X	
Försvarshögskolan							
Göteborgs universitet	X	X				X	X
Handelshögskolan i Stockholm							
Högskolan Dalarna							
Högskolan i Borås							
Högskolan i Gävle							X
Högskolan i Halmstad		X					
Högskolan i Jönköping							
Högskolan i Kristianstad							
Högskolan Väst							
Karolinska Institutet		X					
Konstfack							
KTH							
Linköpings universitet	X						
Linnéuniversitetet				X			
Luleå tekniska universitet						X	
Lunds universitet							
Malmö högskola	X			X		X	
Mittuniversitetet							
Mälardalens högskola							
Stockholms konstnärliga högskola							
Stockholms universitet	X		X	X			
Södertörns högskola			X	X		X	
Umeå universitet	X					X	
Örebro universitet	X					X	

Tabell 5

Deltar ert lärosäte i någon av följande andra satsningar?				
Lärosätetsnamn	Behörighetsgivande kurser, preparandkurser och dylikt	Svenska för akademiker, Svenska som andraspråk, med mera	Erasmus+, språkkurser online för nyanlända	Korta vägen, i samverkan med Arbetsförmedlingen
Blekinge tekniska högskola				
Chalmers			X	
Försvarshögskolan			X	
Göteborgs universitet	X			
Handelshögskolan i Stockholm				
Högskolan Dalarna	X	X	X	X
Högskolan i Borås	X	X	X	X
Högskolan i Gävle				X
Högskolan i Halmstad		X		
Högskolan i Jönköping		X	X	X
Högskolan i Kristianstad			X	
Högskolan Väst				
Karolinska Institutet	X			
Konstfack				
KTH				
Linköpings universitet				
Linnéuniversitetet	X	X	X	X
Luleå tekniska universitet		X	X	X
Lunds universitet	X	X	X	X
Malmö högskola		X		
Mittuniversitetet		X		X
Mälardalens högskola				
Stockholms konstnärliga högskola				
Stockholms universitet		X		X
Södertörns högskola			X	
Umeå universitet			X	X
Örebro universitet		X	X	X

Tabell 6

Ingår ert lärosäte i någon av följande insatser, riktat mot utländska akademiker:					
Lärosätesnamn	Regional samverkan, med exempelvis andra lärosäten, Arbetsförmedlingen, kommunförbund, länsstyrelser, kommuner, regionala utvecklingscentrum med mera	Regelrätt uppdragsutbildning	Internationell samverkan		
			Scholars at Risk	Students at Risk	Övrigt
Blekinge tekniska högskola	X				
Chalmers	X	X			
Försvarshögskolan			X		
Göteborgs universitet	X	X	X		X
Handelshögskolan i Stockholm		X			
Högskolan Dalarna	X		X		X
Högskolan i Borås	X	X	X		
Högskolan i Gävle	X				
Högskolan i Halmstad	X				X
Högskolan i Jönköping	X				
Högskolan i Kristianstad	X				
Högskolan Väst	X		X		
Karolinska Institutet	X				
Konstfack			X		
KTH	X	X	X		
Linköpings universitet	X				X
Linnéuniversitetet	X	X			
Luleå tekniska universitet	X				
Lunds universitet	X	X	X		
Malmö högskola	X	X	X		X
Mittuniversitetet	X		X		X
Mälardalens högskola					
Stockholms konstnärliga högskola					
Stockholms universitet	X		X		
Södertörns högskola			X		X
Umeå universitet	X	X	X		
Örebro universitet	X				

Tabell 7

Har ert lärosäte några ytterligare samhällsriktade initiativ som exempelvis:						
Lärosätetsnamn	Samverkan med Migrationsverkets anläggningsboenden	Öppna föreläsningar MOOC och dylikt	Seminarie serier för personal samt allmänhet	Mentorskap	Språkcafé, läxhjälp, juridisk rådgivning för asylsökande, volontärprojekt	Övrigt
Blekinge tekniska högskola						X
Chalmers		X		X	X	
Försvarshögskolan						
Göteborgs universitet				X		
Handelshögskolan i Stockholm						
Högskolan Dalarna		X	X	X	X	
Högskolan i Borås	X	X	X	X	X	X
Högskolan i Gävle		X		X		
Högskolan i Halmstad			X	X	X	X
Högskolan i Jönköping			X			X
Högskolan i Kristianstad						
Högskolan Väst	X	X	X		X	X
Karolinska Institutet		X				
Konstfack						X
KTH		X				X
Linköpings universitet			X		X	X
Linnéuniversitetet	X	X	X	X	X	
Luleå tekniska universitet	X	X			X	
Lunds universitet		X		X	X	
Malmö högskola	X	X		X	X	X
Mittuniversitetet	X		X			X
Mälardalens högskola						X
Stockholms konstnärliga högskola						X
Stockholms universitet			X			
Södertörns högskola					X	X
Umeå universitet			X			
Örebro universitet				X	X	

Arbetsförmedlingens insatser i etableringen av nyanlända⁴

Etableringen

Lagen om etableringsinsatser trädde i kraft i slutet av 2010 där Arbetsförmedlingen har det samordnande ansvaret. Reformens syfte är att underlätta för nyanlända att de, så snabbt som möjligt, ska lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning. När en person fått uppehållstillstånd som flykting, kvotflykting, skyddsbehövande eller är anhörig till någon av dessa har han eller hon ett etableringssamtal med en arbetsförmedlare, där upplägget presenteras och en kartläggning av tidigare erfarenheter och kompetenser påbörjas. Yrkessvenska, validering enligt branschmodell, kompletteringsutbildning eller subventionerad anställning kan vara insatser som är lämpliga. Inom vissa bristyrken finns det också snabbspår där ovan nämnda insatser används på ett skräddarsytt vis för att påskynda processen mot anställning.

Tabell 8, Personer inskrivna i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag i augusti 2016, med eftergymnasial utbildning .
Indelade efter de 50 största utbildningsinriktningarna (SUN-koder)

UTBSUN_BESKR	Eftergymnasial utbildning, två år eller längre	Eftergymnasial utbildning, kortare än två år	Totalsumma
340 Företagsekonomi, handel, administration, allmän utb.	1508	383	1891
380 Juridik och rättsvetenskap	949	174	1123
140 Pedagogik och lärarutbildning, allmän utbildning	944	174	1118
222 Främmande språk	665	131	796
523 Elektronik, datateknik och automation	437	104	541
349 Företagsekonomi, handel, administration, övrig/ospec utb.	410	96	506
721 Medicin	421	36	457
720 Hälso- och sjukvård, allmän utbildning	351	93	444
144 Lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar	365	59	424
481 Datavetenskap och systemvetenskap	349	49	398
724 Tandvård	360	32	392
727 Farmaci	327	24	351
582 Byggnadsteknik och anläggningsteknik	283	40	323
145 Ämneslärarutbildning	282	20	302
480 Data, allmän utbildning	183	87	270
520 Teknik och teknisk industri, allmän inriktning	196	73	269
522 Energi- och elektroteknik	223	42	265
220 Humaniora, allmän inriktning	194	64	258
521 Maskinteknik och verkstadsteknik	196	47	243
581 Samhällsbyggnad och arkitektur	203	28	231
442 Kemi	192	20	212
621 Lantbruk	179	21	200
229 Humaniora, övrig/ospec inriktning	145	48	193
142 Pedagogik	152	37	189

⁴ <http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Om-Arbetsformedlingen/Etablering-av-nyanlanda.html>

149 Pedagogik och lärarutbildning, övrig/ospec utbildning	158	27	185
310 Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning	109	69	178
529 Teknik och teknisk industri, övrig/ospec inriktning	118	50	168
460 Matematik och naturvetenskap, allmän utbildning	125	42	167
311 Psykologi	141	21	162
343 Bank, försäkring och finansiering	145	14	159
729 Hälso- och sjukvård, övrig/ospec utbildning	135	22	157
344 Redovisning och beskattning	117	32	149
812 Turism, resor och fritid	104	37	141
489 Data, övrig/ospec utbildning	96	38	134
811 Hotell, restaurang och storhushåll	89	39	128
580 Samhällsbyggnad och byggnadsteknik, allmän inriktning	107	18	125
461 Matematik	104	14	118
342 Marknadsföring	102	16	118
212 Musik, dans och dramatik	96	20	116
146 Lärarutbildning i yrkesämne och praktiskt/estetiskt ämne	98	18	116
143 Lärarutbildning för förskola och fritidsverksamhet	93	22	115
225 Historia och arkeologi	91	14	105
221 Religion	94	10	104
813 Idrott och friskvård	88	16	104
443 Geovetenskap och naturgeografi	86	17	103
421 Biologi och biokemi	93	10	103
525 Fordons- och farkostteknik	73	29	102
211 Bild- och formkonst	73	22	95
640 Djursjukvård	77	16	93
320 Journalistik och information, allmän utbildning	77	14	91
Övriga SUN-koder	1814	539	2353
Totalsumma	14017	3068	17085

I augusti 2016 var det ungefär en fjärdedel av de 59 192 individerna inskrivna i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag som hade en eftergymnasial utbildning som var två år eller längre. Inriktningen på denna utbildning återfinns i tabellen ovan.

Snabbspår

Ett snabbspår handlar om att i en sammanhållen process erbjuda praktik, språkträning och utbildning. Det är arbetsmarknadens parter och Arbetsförmedlingen som kommer överens om vilka yrken som ska omfattas av ett snabbspår. Snabbspåret består av en kombination av Arbetsförmedlingens olika insatser, som till exempel utbildning i yrkessvenska, praktik, validering, kompletteringsutbildningar och yrkeskompetensbedömning. Den som deltar i ett snabbspår får etableringsersättning eller aktivitetsstöd. I nuläget finns 14 snabbspår inom ett 20-tal yrken, nedan är de snabbspår som i dagsläget sker i samverkan med lärosäten.

- Läkare, vid Göteborgs universitet. En 10 veckor lång utbildning med 20 studieplatser, intag två gånger per år.
- Sjuksköterska, vid Karolinska institutet. En 10 veckor lång utbildning med 25 platser, intag två gånger per år.
- Lärare, vid sex lärosäten (Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Malmö högskola, Stockholms universitet, Umeå universitet och Örebro universitet) som sedan tidigare är anslutna till Utländska Lärares Vidareutbildning (ULV). Utbildningen är 26 veckor lång och 200 studieplatser finns.
- Djursjukskötare, vid SLU. En 26 veckor lång utbildning med 20 studieplatser, intag två gånger per år.

Regeringens satsningar på praktikplatser i staten⁵

Regeringen har gett statliga myndigheter i uppdrag att under 2016-2018 tillhandahålla praktikplatser för nyanlända arbetsökande och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Av dessa ska myndigheterna tillsammans tillhandahålla 1 000 praktikplatser för nyanlända per år. Praktiken syftar till att utveckla kunskaperna i svenska, få ett ökat nätverk samt få kunskap om arbete på statliga myndigheter. Praktiken ska kunna kombineras med andra insatser tex utbildning i svenska för invandrare. Statskontoret, Arbetsgivarverket och Arbetsförmedlingen har i uppdrag att bistå med att utföra regeringens beslut.

Arbetsgivarverket har uppmanat Sveriges universitet och högskolor att förmedla sammanlagt 153 praktikplatser under 2016, från januari till juli har de förmedlat hela 247 praktikplatser.

Regeringens satsningar på kompletterade utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning

I budgetpropositionen för 2016 föreslog regeringen en utbyggnad av kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk utbildning motsvarande en svensk högskoleutbildning. För 2016 ökade anslagen till 25 miljoner kronor. 2017 tillförs de årliga anslagen 75 miljoner kronor och 2018 ytterligare 220 miljoner kronor. Utbildningsdepartementet kommer att föra en dialog med lärosätena i fråga om utbildningarnas dimensionering. När det gäller de utbildningar som finns idag rör det sig om alltifrån 30 till 500 platser per utbildning⁶

Regeringens särskilda satsning på kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk utbildning motsvarande en svensk högskoleutbildning omfattar idag utbildningar för läkare, lärare, tandläkare, sjuksköterskor och jurister. Det finns även en kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk veterinärutbildning vilken ligger under Näringsdepartementet. Lärosäten kan också välja att anordna kompletterande utbildning inom sitt takbelopp.

Utbildningsdepartementet skickade under våren 2016 ut en förfrågan till universitet och högskolor om intresse att anordna kompletterande utbildning för biomedicinska analytiker, psykologer och sjuksköterskor, apotekare, ekonomer, ingenjörer och socionomer. Universitet och högskolor har även själva kunnat lämna förslag på kompletterande utbildningar där de bedömer att det finns ett behov.

⁵

www.arbetsformedlingen.se/download/18.445c6101153872729ab66451/1459434542040/FAQ_Praktik_i_stat_en_2016_2018.pdf

⁶ Pressmeddelande från regeringen 2016-10-06: 19 universitet och högskolor ska starta kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen.

Den 30 juni respektive den 6 oktober 2016 beslutade regeringen att ge nedanstående lärosäten i uppdrag att planera för och bygga upp kompletterande utbildningar enligt lista när det gäller utbyggnad av kompletterande högskoleutbildning.

Apotekare	Göteborgs universitet, Uppsala universitet
Arkitekter	Kungl. Tekniska högskolan, samt möjlighet för Chalmers tekniska högskola
Barnmorskor	Karolinska institutet
Biomedicinska analytiker	Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Högskolan Kristianstad
Ekonom	Lunds universitet, Mittuniversitetet, Mälardalens högskola, Högskolan Dalarna, Högskolan i Halmstad
Fysioterapeut	Karolinska institutet
Ingenjörer	Lunds universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, samt möjlighet för Chalmers tekniska högskola
Läkare	Lunds universitet, Umeå universitet
Psykologer	Uppsala universitet, Lunds universitet, Umeå universitet
Sjuksköterskor	Luleå tekniska universitet, Linnéuniversitetet, Högskolan i Gävle
Socionomer	Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Malmö högskola
Systemvetare	Lunds universitet, Högskolan Dalarna
Tandläkare	Malmö högskola

Övrigt

Onlinekurser i svenska för nyanlända

Mot bakgrund av flyktingsituationen i Europa har EU-kommissionen beslutat att språkkurser, som normalt sett riktar sig till studenter, volontärer och elever som ska utomlands genom Erasmus+, även ska kunna användas av nyanlända. Universitet, skolor och organisationer i Sverige har tilldelats totalt 14 675 licenser för språkkurser online som riktar sig till nyanlända, varav 13 765 licenser har gått till universitet- och högskolor.